

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державне некомерційне підприємство «Центр тестування професійної
компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і
«Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України»
(ДНП «Центр тестування»)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Реєстр № 44/9/23

Випуск з проблеми
«Гігієна навколишнього середовища»
Підстава: Рішення ЕПК
«Гігієна навколишнього середовища»
Протокол № 4 від 20.12.2022 р.

**Напрямок впровадження:
Гігієна навколишнього середовища**

ОЦІНКА ІНДИВІДУАЛЬНОГО РИЗИКУ ФОРМУВАННЯ МЕНТАЛЬНИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ 7- 17 РОКІВ ПІД ЧАС ВПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ

УСТАНОВА-РОЗРОБНИК:

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я ім. О. М. МАРЗЄВА НАМН
УКРАЇНИ»**

А В Т О Р И:

**д.мед.н. Гозак С. В.,
к.мед.н. Єлізарова О.Т.,
к.мед.н. Станкевич Т. В.,
к.мед.н. Парац А.М.**

Суть впровадження: Методика визначення індивідуального ризику формування розладів адаптації у школярів 7-17 років під час впровадження карантинних заходів

Пропонується для впровадження в практику роботи лікувально-профілактичних установ, закладів освіти, фізичної культури і спорту, закладів держпродспоживнагляду та громадського здоров'я, а також сімейних лікарів і педіатрів.

Впровадження карантинних заходів під час епідемії інфекційних захворювань часто супроводжується тимчасовим закриттям шкіл. Під час епідемії грипу ці запобіжні заходи часто застосовувались на території нашої країни, а під час пандемії COVID-19 набули тотального масштабу. Відомо, що порушення звичного процесу життєдіяльності супроводжується активуванням адаптаційних процесів, ініціація яких проходить з підвищенням тривожно-депресивних проявів. При тривалому напруженні адаптаційних процесів можливі порушення пристосувальних реакцій, першими проявами яких є тривожно-депресивні симптоми. Без коригування таких проявів і тривалій дії інших стресових чинників у подальшому зростає ризик розвитку психосоматичних захворювань. Тому визначення індивідуальної ймовірності дезадаптації є важливим профілактичним напрямком у сфері медичної допомоги населенню.

Розроблена шкала прогностичних коефіцієнтів дозволяє дати кількісну оцінку ризику формування порушень ментального здоров'я дітей на основі семи антропометричних, соціальних та поведінкових предикторів (табл).

Таблиця – Шкала оцінки ризику порушень ментального здоров'я у школярів під час впровадження карантинних заходів

Показник	Градації	ПК
Стать	Хлопці	3
	Дівчата	7
Хронічні захворювання	відсутні	5
	наявні	7
Чи хворів на COVID-19 протягом останніх 6 місяців	Ні	1
	Так	4
Оцінка індексу маси тіла (ІМТ) за методикою ВООЗ	Нормальна МТ/ Дефіцит МТ	4
	Надмірна МТ/Ожиріння	8
Кратність прогулянок на тиждень	5-7 днів на тиждень	5
	1-4 дні на тиждень	6
Заняття у спортивних/танцювальних гуртках	Займається	3
	Не займається	8
Проблеми спілкування	ні	3
	так	9

Розрахунок ймовірності ризику для ментального здоров'я дитини проводиться за допомогою підсумовування відповідних прогностичних коефіцієнтів, наведених в таблиці, за формулою:

$$РД = ПК_1 + ПК_2 + ПК_3 + ПК_4 + ПК_5 + ПК_6 + ПК_7,$$

де: РД – ризик дезадаптації (ризик формування ментальних порушень);
ПК₁–ПК₇ – відповідні прогностичні коефіцієнти.

Якщо сума балів дорівнює або перевищує 36, у дитини висока ймовірність ризику дезадаптації, а отже, вона відноситься до групи ризику порушення ментального здоров'я під час впровадження карантинних заходів або дії іншого стресового чинника.

Приклад застосування методики: Дівчина (ПК=7) Ярина Л., 7 років, зріст 130 см, вага 24 кг (ІМТ 14,2 кг/м², що відноситься до нормальної ваги за таблицями оцінки ВООЗ (ПК=4)), має хронічні захворювання (ПК=7), займається у танцювальному гуртку (ПК=3), виходить на прогулянки 5-7 днів на тиждень (ПК=5), не має проблем спілкування з однолітками (ПК=3), На COVID-19 протягом останніх 6 місяців не хворіла (ПК=1).

$$РД=7+7+1+4+5+3+3=30,$$

що менше 36 балів і свідчить про низький ризик розвитку дезадаптації.

Інформаційний лист складено за матеріалами НДР «Вивчення особливостей адаптації школярів до нових умов життєдіяльності під час пандемії COVID-19», № державної реєстрації 0121U114271.

За додатковою інформацією звертатись до авторів розробки – Державна установа «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України», 02094, м. Київ, вул. Попудренка, 50, тел. (044) 292-06-19, e-mail: school_health@meta.ua.